

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 28 czerwca 2023 r.

WK-I.431.1.12.2023

**Pan
Grzegorz Arasymowicz
Wójt Gminy Sarnaki**

**Urząd Gminy w Sarnakach
ul. B. Joselewicza 3
08-220 Sarnaki**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy Iwona Parys – starszy inspektor wojewódzki oraz Paulina Domagała – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 6 do 17 lutego 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Sarnakach, z siedzibą przy ul. B. Joselewicza 3.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 23 stycznia 2023 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 10 maja 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie do Urzędu Gminy w Sarnakach wpłynęło 266 wniosków o wydanie dowodu osobistego, 28 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, 1 wniosek o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

(dalej RDO) i 1 wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Organ kontrolowany wydał w tym okresie 283 dowody osobiste, 28 zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, a także dokonał 1 udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO i 1 udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Organ nie wydawał decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego, decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO, a także zaświadczeń dotyczących danych w RDO oraz zaświadczeń o zgłoszeniu zawieszenia certyfikatów w dowodzie osobistym. W okresie kontrolowanym nie wpłynęły zawiadomienia o konieczności unieważnienia dowodu osobistego ani zgłoszenia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w dowodzie osobistym. Nie była brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi. Według stanu na 24 stycznia 2023 r. – 12 dowodów osobistych nie zostało odebranych w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania.

Badaniu poddano 19 wniosków o wydanie dowodu osobistego, 9 zgłoszeń utraty dowodu osobistego wraz z wydanymi zaświadczeniami, 1 wniosek o udostępnienie danych jednostkowych z RDO, 1 wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi oraz 5 przypadków nieodebrania dowodu osobistego w okresie 2 miesięcy od dnia jego wydania³.

Poddane badaniu wnioski o wydanie dowodu osobistego zostały złożone przez osoby uprawnione, określone w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁴, na formularzach zgodnych z wzorem określonym w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁵ i były kompletne. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię, o której mowa w art. 29 ustawy o dowodach osobistych, spełniającą wymagania określone w § 6 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z regulacją określoną w art. 24 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. Dowody osobiste odbierane były osobiście przez uprawnione osoby w Urzędzie Gminy w Sarnakach, w myśl regulacji zawartej w art. 30 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych. Odbiór potwierdzany był

³ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu ustaleń kontroli nr 2, który dołączono do akt kontroli.

⁴ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671, ze zm.).

⁵ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1865), dalej rozporządzenie w sprawie wzoru dowodu osobistego.

na formularzu odbioru dowodu osobistego, który był zgodny z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. Formularze były kompletne, znajdowały się na nich potwierdzenia odbioru dowodu osobistego, a w 14 przypadkach także potwierdzenia odbioru dokumentu z kodem PUK – ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Przyjęte zgłoszenia utraty dowodu osobistego były kompletne, złożone zostały na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. Wnioskodawcom wydano z urzędu zaświadczenia o utracie dowodu osobistego⁶, a dowody osobiste unieważniono z dniem zgłoszenia organowi utraty dowodu osobistego przez jego posiadacza, poprzez wprowadzenie daty i informacji o przyczynie unieważnienia dowodu osobistego, zgodnie z wymogami art. 50 ust. 3 pkt 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 i 17 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Dane z RDO w trybie jednostkowym udostępniono na pisemny wniosek, złożony na formularzu określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁷, w żądanym zakresie i nieodpłatnie, uprawnionemu podmiotowi realizującemu zadania publiczne, który wykazał w tym interes prawny, zgodnie z postanowieniami art. 72 ust. 2 pkt 2 lit. a oraz art. 73 ust. 1 ustawy o dowodach osobistych.

Udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi dokonano na pisemny wniosek, złożony na formularzu określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych – podmiotowi, który wykazał w tym interes prawny, zgodnie z wymogiem art. 75 ust. 3 pkt 3 ustawy o dowodach osobistych. Żądaną dokumentację udostępniono po uiszczeniu opłaty w wysokości ustalonej zgodnie z postanowieniami § 3 rozporządzenia w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru

⁶ Poddane kontroli zaświadczenia wydano na nieaktualnym formularzu, przy czym z wyjaśnień pisemnych osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą wynika, że zaświadczenia wydano wg wzoru formularza udostępnionego w RDO. Po zakończeniu kontroli ww. osoba poinformowała drogą mailową o wysłaniu do Centralnego Ośrodka Informatyki zlecenia dot. konieczności wprowadzenia do RDO aktualnego wzoru formularza zaświadczenia o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego.

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1604), dalej rozporządzenie w sprawie wzorów wniosków o udostępnienie danych.

Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁸.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana jest zgodnie z wymogami określonymi w art. 62 ustawy o dowodach osobistych, w tym w szczególności w formie, w jakiej została sporządzona. Dokumentacja sporządzona w formie papierowej zgrupowana jest w kopertach dowodowych, oznaczonych wymaganymi danymi, w których przechowywane są m.in. dokumenty zawierające nieodebrane kody umożliwiające odblokowanie certyfikatu identyfikacji i uwierzytelnienia oraz certyfikatu podpisu osobistego.

Nieodebrane dowody osobiste zabezpieczone są zgodnie z wymogami określonymi w art. 43 ustawy o dokumentach publicznych⁹. Nie stwierdzono braku dowodu osobistego nieodebranego w okresie powyżej 2 miesięcy od dnia jego wydania.

Stwierdzono także, że w jednostce stosowane były procedury bezpieczeństwa przy wydawaniu i przechowywaniu dowodów osobistych rekomendowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- a) nieudokumentowanie doręczenia wnioskodawcy potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego we wszystkich poddanych kontroli przypadkach. Wprawdzie w 8 spośród 19 badanych przypadków w kopercie dowodowej znajdował się egzemplarz formularza potwierdzenia złożenia wniosku, jednakże w żadnym z badanych przypadków organ nie dysponował dowodem doręczenia przedmiotowego formularza osobie wnioskującej, czym naruszono zasadę doręczania przez organ administracji publicznej pism za pokwitowaniem, zgodnie z art. 39 Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁰;
- b) nieopatrzenie adnotacji urzędowych dokonanych na wszystkich poddanych kontroli wnioskach o wydanie dowodu osobistego oraz formularzach odbioru dowodu osobistego – podpisem pracownika, który dokonał adnotacji o dokonanych czynnościach urzędowych¹¹, wbrew dyspozycji art. 72 § 1 k.p.a., zgodnie z którym z czynności organu administracji publicznej, z których nie sporządza się protokołu, a które mają znaczenie dla sprawy lub

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 319), dalej rozporządzenie w sprawie opłat za udostępnienie danych.

⁹ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. 2023 r. poz. 1006).

¹⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej k.p.a.

¹¹ Dotyczy ustalenia tożsamości osoby ubiegającej się o wydanie dowodu oraz osoby składającej wniosek w imieniu dziecka, pobrania odcisków palców, anulowania i zwrócenia dotychczas posiadanego dowodu.

toku postępowania, utrwała się w aktach w formie adnotacji podpisanej przez pracownika, który dokonał tych czynności;

- c) wskazanie niewłaściwej, tj. późniejszej niż faktyczna, daty zgłoszenia utraty dowodu osobistego w 1 poddanym kontroli zaświadczeniu o utracie dowodu osobistego¹². Ponadto przedmiotowe zaświadczenie wydano w terminie późniejszym niż dzień zgłoszenia utraty dowodu osobistego, gdyż jak wyjaśniono – osoba zastępująca „stałego pracownika (...) omyłkowo nie wydała zaświadczenia”. Ze względu na powyższe podkreślić należy, że w pierwszej kolejności na uwadze mieć należy, określony w art. 217 § 3 k.p.a., wymóg wydania zaświadczenia bez zbędnej zwłoki¹³;
- d) wydanie 3 zaświadczeń o utracie dowodu osobistego osobie zgłaszającej jego utratę bez pokwitowania odbioru i bez wskazania w aktach sprawy przyczyny braku podpisu tej osoby¹⁴, pomimo że zgodnie z wymogiem art. 46 § 1 i 2 k.p.a. odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia, a jeżeli odbierający pismo uchyła się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo i przyczynę braku jej podpisu;
- e) wygenerowanie z RDO 5 zgłoszeń utraty dowodu osobistego bez wprowadzenia właściwych danych dotyczących osoby zgłaszającej utratę, co skutkowało w 4 przypadkach – dokonaniem przez urzędnika poprawek na wydrukowanym formularzu, zaś w 1 przypadku – wskazaniem danych utraconego dowodu osobistego¹⁵. Nadmienić należy, że poprawki nie zostały opatrzone datą i podpisem lub parafą osoby jej dokonującej, co należy uznać za niewłaściwą praktykę.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadań w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień**.

¹² W zaświadczeniu wykazano jako datę zgłoszenia – 26.04.2022 r., tj. dzień wydania zaświadczenia o utracie dowodu osobistego, podczas gdy zgłoszenie utraty dokonane zostało 21.04.2022 r.

¹³ Zaświadczenie wydane zostało nie później niż w terminie 7 dni, zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a.

¹⁴ Na aktowym egzemplarzu zaświadczenia urzędnik odnotował datę i fakt wydania zaświadczenia wnioskodawcy.

¹⁵ Zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – „Nie zawsze urzędnik wykorzystał (...) techniczną możliwość [dot. edytowalności poszczególnych rubryk], dlatego też, celem prawidłowego wpisania danych (...) osoby zgłaszającej, dokonał skreśleń na wygenerowanym formularzu. (...) W jednym z przypadków (...) nie wykreślono wygenerowanej przez system serii i nr dowodu osobistego, było to niedopatrzanie, gdyż faktycznie osoba zgłaszająca utratę dowodu osobistego nie mogła się nim legitymować.”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zwracam uwagę Pana Wójta na konieczność:

- a) dokumentowania doręczenia potwierdzenia złożenia wniosku o wydanie dowodu osobistego;
- b) opatrywania adnotacji urzędowych dokonanych na wnioskach o wydanie dowodu osobistego oraz formularzach odbioru dowodu osobistego podpisem osoby dokonującej przedmiotowej adnotacji;
- c) wskazywania w wydawanych zaświadczeniach o utracie dowodu osobistego – faktycznej daty zgłoszenia utraty dowodu osobistego, a także przestrzegania, określonej w art. 217 § 3 k.p.a., zasady wydawania zaświadczeń bez zbędnej zwłoki;
- d) doręczania zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego za pokwitowaniem odbioru, a w przypadku, gdy odbierający pismo uchyliła się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić – stwierdzania daty doręczenia oraz wskazywania osoby, która odebrała pismo i przyczyny braku jej podpisu, zgodnie z art. 46 § 1 i 2 k.p.a.;
- e) w przypadku generowania z RDO zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego – wprowadzania poprawnych danych osoby zgłaszającej utratę dowodu osobistego, w tym danych posiadanego przez nią dokumentu tożsamości.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/